

Vergaderjaar 2020–2021

33 529

Gaswinning

32 849

Mijnbouw

Nr. 813

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 oktober 2020

Tijdens het AO Mijnbouw/Groningen van 10 september jl. (Kamerstukken 33 529 en 32 849, nr. 804) is aan lid Agnes Mulder toegezegd een stand van zaken te geven over de situatie van MKB-ers en agrarisch ondernemers in de versterking. Dit gaf een goede aanleiding om voor zowel de schadeafhandeling als de versterkingsoperatie uiteen te zetten wat er is geregeld voor deze doelgroepen bij respectievelijk het IMG en de NCG. Middels deze brief informeer ik u mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de situatie van MKB-ers en agrarisch ondernemers in de schadeafhandeling en versterkingsoperatie.

Om (agrarisch) ondernemers zo goed en snel mogelijk van dienst te zijn, wordt zoveel mogelijk van de aardbevingsproblematiek binnen de reguliere procedures opgevangen en waar nodig aanvullende kosten gelijk vergoed. Zo hoeft een MKB-er met scheuren in zijn bedrijfspand niet te wachten op een opname-deskundige die specifiek MKB-schade opneemt, maar kan hij of zij in veel gevallen snel terecht in de reguliere procedure. Daar waar echter nodig of wenselijk, wordt maatwerk toegepast of speciale expertise ingewonnen. Voor specifiek de agrariërs geldt dat de provincie Groningen daarnaast bezig is om, in samenwerking met onder andere het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, voor agrariërs een agro-programma te ontwikkelen.

Agrarisch ondernemers en MKB-ers met schade

Agrarisch ondernemers of MKB-ers kunnen, net als particuliere bewoners, geconfronteerd worden met schade aan hun pand. Er zijn in totaal 82.509 schademeldingen binnengekomen bij het IMG (en voorheen de TCMG). Daarvan zijn in totaal 1.190 meldingen bekend waar het specifiek gaat om schade aan agrarische gebouwen, waarvan er momenteel nog 632 meldingen in behandeling zijn. Van de binnengekomen schademeldingen bij het IMG is er op dit moment van 4.446 bekend dat het MKB-ondernemers betreft, waarvan 2.212 meldingen nog in behandeling zijn.

Belangrijk om te vermelden is dat deze dossiers meerdere kenmerken kunnen hebben, zoals agrarisch én MKB. Om deze reden kan één dossier deel uitmaken van meerdere gepresenteerde groepen. Voor het merendeel van zowel agrarische panden als MKB-panden geldt dat er momenteel een opname gepland wordt. Indien het in een specifieke situatie nodig is, werkt het IMG met onafhankelijke specialisten die de benodigde kennis over agrarische of MKB-panden hebben. Zo heeft het IMG het aantal experts om schade op te nemen bij agrarische bedrijven en MKB-panden uitgebreid van 5 naar 25. Daar waar kennis nu nog ontbreekt, wordt die door het IMG opgedaan.

In algemene zin geldt dat (agrarisch) MKB-ers met schade veroorzaakt door bodembeweging door mijnbouwactiviteiten, bijvoorbeeld fysieke schade en inkomstenderving, bij het IMG terecht kunnen. De afhandeling hiervan vindt al plaats. Naar verwachting maakt het IMG eind 2020 de werkwijze voor ondernemers in de waardedalingenregeling bekend.

MKB-ers en agrarisch ondernemers in de versterkingssituatie

Voor MKB-ondernemers in de versterkingsoperatie speelt vaak aparte problematiek, zoals inkomstenderving tijdens de versterkingsoperatie of mogelijke continuïteitsproblematiek. Daarom heeft de NCG een MKB-compensatieregeling in ontwikkeling waarbij ondernemers aanspraak kunnen maken op schade bij de versterkingsoperatie. De NCG onderscheidt daarbij vier categorieën MKB-ondernemers:

1. In huis: bijvoorbeeld een zelfstandige zonder personeel (zzp'er) met een stoel, bureau en computer.
2. Aan huis: een kleine bedrijfsruimte aan huis, zoals een atelier in de achtertuin.
3. Eigen pand: een zelfstandige bedrijfsruimte, zoals een winkel.
4. Om pand: een MKB-ondernemer heeft last van versterking om het pand heen, zonder dat het pand zelf versterkt wordt. Bijvoorbeeld een winkelier in het centrum.

Daarnaast kunnen ondernemers met vragen en voor advies terecht bij het Bedrijvenadviespunt Bodembeweging. De ondernemersadviseur van de NCG helpt ondernemers bij vragen en problemen rondom bodembeweging door gaswinning.

In de kern van het aardbevingsgebied zijn ongeveer 1.500 agrarische bedrijven actief. De NCG onderzoekt agrarische bedrijven die een (licht) verhoogd risico hebben bij aardbevingen. Bij deze agrarische bedrijven vindt een opname en beoordeling plaats. De uitkomst van de beoordeling en eventuele maatregelen die nodig zijn om het gebouw te versterken worden met de agrariër besproken. De NCG draait daarnaast een aantal agropilots. De lessen die hieruit worden getrokken dienen als inbreng voor het programma waar de provincie aan werkt, waarover hieronder verdere toelichting wordt gegeven. Een voorbeeld hiervan is het inzetten van bewonersbegeleiders met specialistische kennis van de agrarische sector. Daarnaast worden specialistische bedrijven ingeschakeld om het versneld oppakken van agrarische panden mogelijk te maken.

Onderzoek en specialistische inzet

Momenteel lopen er verschillende specialistische trajecten: een onderzoek naar mestkelders, een onderzoek naar drainagesystemen en een integraal agroprogramma. Voor schademeldingen bij agrariërs geldt dat er sprake kan zijn van een ander schadebeeld dan bij een reguliere schademelding aan een woning. Er kunnen bijvoorbeeld mestkelders bij een agrarisch pand horen. Het IMG heeft onafhankelijke deskundigen gevraagd naar de beoordeling van schade aan mestkelders te kijken. Dit onderzoek is recentelijk afgerond en aan het IMG aangeboden. Het IMG bestudeert dit

advies en de implementatie hiervan en zal hierover met de sector in overleg treden. Daarnaast heeft het Ministerie van EZK, zoals afgesproken met de Agrarische Tafel, een onderzoek uitgevraagd naar schade aan drainagesystemen. Dit onderzoek wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 afgerond.

Ook wordt vanuit de provincie Groningen gewerkt aan een meer integraal programma voor agrariërs, primair gericht op de meer complexe gevallen. Het Ministerie van LNV is hier namens het Rijk bij betrokken. De provincie Groningen heeft een programmateam aangesteld. Dit programmateam komt naar verwachting voor het eind van het jaar met een plan van aanpak voor de implementatie van het agroprogramma. De aangestelde programmamanager gaat nauw samenwerken met de NCG.

Daarnaast geldt ten algemene voor (agrarisch) ondernemers in Groningen dat zij gebruik kunnen maken van alle regelingen die het Ministerie van LNV biedt voor agrariërs en het Ministerie van EZK biedt voor ondernemers. In het kader van de aardbevingsproblematiek in Groningen hebben we voor deze doelgroepen speciale aandacht.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes